

УДК 657.42: 336.02

Панченко О. М.¹

Маковоз С. М.²

¹канд. екон. наук, доц. ЗНТУ

²студ. гр. ФЕУЗ-622м ЗНТУ

ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Мале підприємництво – це самостійна, систематична, ініціативна господарська діяльність малих підприємств та громадян-підприємців, яка проводиться на власний ризик з метою отримання прибутку. Розвиток малого бізнесу вважається у всьому світі загально визнаним методом боротьби з соціальною бідністю, забезпечення зайнятості населення, створення нових робочих місць. Тому підтримка становлення та розвитку малого бізнесу і в Україні є одним з визначальних пріоритетів державної політики.

В умовах ринкової економіки розвиток малих підприємств – це ключ до інновацій, удосконалення, підвищення продуктивності та ефективнішої конкуренції. Взаємовідносини ж малого бізнесу з державою регулюються за допомогою основного фінансового інструменту – оподаткування.

Суб'єктами малого підприємництва (далі –СМП) є фізичні та юридичні особи, які відповідають встановленим критеріям щодо кількості працюючих та доходів від будь-якої діяльності за рік.

Система оподаткування СМП має свої специфічні особливості, які зумовлені особливостями їх господарської діяльності, а також нормами законодавства України.

Для СМП державою встановлено два види податкового режиму – загальний та спрощений. Як показує досвід, саме спрощений режим здійснює стимулюючу дію на розвиток цього бізнесу. Саме спеціальний податковий режим спрямований на стимулювання малого підприємництва, а його система припускає тільки один вид податку: єдиний податок, який сплачується до місцевого бюджету. Незалежно від цього підприємці платять єдиний соціальний внесок, що зараховується на рахунки органів Пенсійного фонду України.

Законодавчою основою ведення малого бізнесу та застосування спрощеної системи оподаткування, обліку і звітності в Україні є:

- Податковий кодекс України [1];
- Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» [2];
- Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [3];
- Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» [4].

Спрощена система оподаткування виявилася важливим інструментом державної фінансової підтримки в першу чергу мікропідприємництва, зокрема фізичних осіб-суб'єктів господарювання. В той самий час, для малих підприємств зі статусом юридичної особи спрощена система оподаткування визначає цілий ряд обмежень, може виявитися не вигідною та дестимулювати подальший розвиток підприємства. Тому система оподаткування суб'єктів малого підприємництва в Україні потребує удосконалення.

Вважаємо за доцільно з метою удосконалення загальної системи оподаткування СМП скористатися сучасним досвідом зарубіжних країн. Більшість розвинених країн оподатковують малий бізнес на загальних підставах, надаючи певні цільові податкові пільги. Зокрема, в Європейському Союзі відсутні аналоги вітчизняного режиму спрощеної системи оподаткування, при цьому преференції для малого та середнього бізнесу існують, але вони функціонують у межах загальної системи оподаткування.

Серед заходів, якими можливо було б скористатися в нашій країні, варто виділити наступні: надання пільг при стягненні податку на майно, яке СМП використовують для інноваційного виробництва; підприємства малого бізнесу можуть бути звільнені від податку на прибуток протягом певного періоду, для заохочення інвестицій у наукові дослідження та новітні технології, інші заходи для стимулювання інноваційного розвитку СМП.

Вважаємо, що в перспективі необхідно відмовлятися від спрощеної системи оподаткування СМП, але лише за умов поступового, комфортного для малого бізнесу переходу від спрощеної до загальної системи. Проста ліквідація спрощеної системи оподаткування не є ефективним рішенням, тому що наслідком такого рішення може стати перехід у тінь значної частини малого бізнесу, що зменшить навіть наявні надходження до бюджету [5].

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні: Закон України від 22.03.2012 р. № 4618 –VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996 –XIV. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва»: наказ МФУ від 25.02.2000 р. № 39 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
4. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755 –VI. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
5. Герасимчук, Л. С. Оподаткування малого бізнесу в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bulletin.uabs.edu.ua>.